
Kan vi være fornøyd?

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Lønnsoppgjøret er i havn, på den måten at forhandlingssammenslutningene i kommunesektoren har anbefalt det fremlagte forslag. Nå går forslaget ut til den enkelte organisasjon som kan si ja eller nei, innen 21. juni. De førstereaksjoner jeg har mottatt fra medlemmene har vært negative. Det forhatte kronetillegget, som automatisk gir relativt mindre til dem med høyere lønnstrinn, samt føringer mot lavlønn og kvinnedominerte yrker, har ikke falt i god jord. Legeforeningens medlemmer kan gjerne glede seg over at de lavlønnte har fått et godt oppgjør. Vi må være enige i at alle bør ha en lønn som det går an å leve av. Det som skiller dette oppgjøret fra fjorårets er at det i tillegg til et løft for de lavlønnte, også er midler som kan brukes på våre grupper. Det er snakk om over to milliarder kroner som skalforddeles på ca. 600 000 offentlig ansatte. Selv om det står at en vesentlig del skal brukes til kvinnedominerte yrkesgrupper i lavere og midlere sjikt, vil det være en ikke uvesentlig del igjen, som vi forventer skal gå bl.a. til universitetsutdannede. Hva skjer nå? Det vil variere noe i de forskjellige sektorer. I staten vil det bli ført forhandlinger om justeringene gjennom AF. Vår oppgave er å få AF til å fremme våre krav på en troverdig måte, slik at en velvillig arbeidsgiver kan imøtekomme dem. Dessuten skal vi forhandle om særavtalene, riktignok i fredsplikt. Vi førtro at de utsagn som har kommet fra flere statsråder om legenes lønninger og arbeidsforhold, vil påvirke resultatet ved statens egne sykehus. I fylkeskommunene er det en helt annen situasjon. Et element i det anbefalte avtaleforslaget er et nytt stillingsregulativ. Dette er en betydelig forenkling i forhold til vårt gamle. Det finnes kun tre legestillinger: turnuslege, lege og legespesialist. Disse blir innplassert i en minste grunnlønn. Det er i merknadersagt noe om hvordan bl.a. kompetanse skal føre til høyere lønns plassering. Dessuten er det plass for faglige og administrative lederstillinger i systemet. Her vil mange av våre stillinger bli å finne, selv om det ikke fremgår spesifikt av stillingsregulativet. Den viktigste årsaken til at KS kunne gi så mye som 2,3% av lønnsmassen til sentrale justeringer og lokale forhandlinger, er nettopp å finne i dette nye regulativet. Det er forstått at tilpasning av stillinger fra det gamle til det nye systemet må medføre at noen stillinger flyttes. For det formålet er det innført fire nye lønnsrammer som

spenner fra lønnstrinn 31 i den laveste til lønnstrinn 55 på topp i den høyeste rammen. Det måntas at disse lønnsrammer skal brukes, og hvem skal finnes der - om ikke lege og legespesialist? For lederstillingene er det fri lønnsdannelse, gjennom lokale avtaler. Derfor blir lokale forhandlinger mye viktigere enn tidligere. Våretillitsvalgte må forberedes på dette med tilstrekkelig opplæring, slik at de både i de kommende forhandlinger i høst, og ved senere anledninger, blir gitt mulighet til å ivareta våre medlemmers interesser. Parallelt med dissejusteringene skal nå Legeforeningen forberede og gjennomføre særavtaleforhandlinger. Når vi til slutt skal godta eller forkaste årets oppgjør, må vi være i en situasjon hvor vi med en stor grad av sikkerhet kan forutsi hva det totalesluttresultatet vil bli. Det er dette som skal være beslutningsgrunnlaget. I Oslo fikk vi en helt annen situasjon. Oslo kommune henviste til "Avtale om forhandlingsordningen", og insisterte på at Legeforeningens særavtalekrav skulletekkes inn i hovedoppgjøret og forhandles av AF. Det ble gjort klart for kommunene at en fastholdelse av dette syn ville bety konflikt med Legeforeningen. Det er selvfølgelig helt utenkelig at Legeforeningen kan overlate til AF, eller andre for den saks skyld, å forhandle om våre vitale interesser som reguleres i særavtalen. Da Oslo kommune kom med et ultimatum 29.4., sa Legeforeningen takk for seg, trakk seg ut av AFs forhandlingsdelegasjon og varslet plassoppsigelse for legene. I øyeblikket ligger initiativet hos Riksmeglingsmannen. Medio mai må det komme en løsning, ellers er konflikten et faktum. Kan vi være fornøyd med årets oppgjør? Det kan vi ikke besvare ennå. Det vi kan si, er at det i oppgjøret er lagt noen elementer som vil gjøre det mulig for arbeidsgiverne å komme legene i møte. Det er denne viljeden nå står på. Kommer det ikke et sluttresultat som vi kan si ja til, har arbeidsgiverne misbrukt en sjanse de ikke vil få igjen på lenge. Vi kan ikke vente så romslige oppgjør hvert år. Legenes tynnslette tillit til systemet vil også få en knekk som det vil ta lang tid å rette opp. Det vil ikke bedre rekrutteringen av leger til det offentlige helsevesen.

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 20. mai 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 18. februar 2026.